

Mục 8: PHÂN BIỆT CÁC ẤM MA

Đoạn 1: Nguyên Do Khởi Ra Các Ma Sự

Chánh văn:

Bấy giờ, Đức Như Lai gần chấm dứt thời thuyết pháp, ở nơi tòa sư tử vin ghế thất bảo, xoay về Tử kim sơn, trở lại dựa nơi ghế, bảo khắp đại chúng và A-nan:

Các ông là hàng Duyên giác, Thanh văn hữu học, ngày nay đã hồi tâm hướng về đạo Đại Bồ-đề diệu giác vô thượng, và Như Lai cũng đã chỉ dạy pháp tu chân chánh, nhưng các ông còn chưa biết những ma sự nhỏ nhiệm trong lúc tu chỉ tu quán. Nếu cảnh ma hiện ra, ông không biết được, thì sẽ tu tâm không đúng và mắc vào tà kiến, hoặc bị ma nắm ấm của ông, hoặc bị thiên ma, hoặc mắc quỷ thần, hoặc gặp li mị mà trong tâm không rõ, nhận giặc làm con. Lại nữa, có khi được một ít đã cho là đủ, như Tỳ-kheo Vô Văn được đệ tứ thiên, nói dối là chứng bậc Thánh, đến khi quả báo nơi chư Thiên hết rồi, tướng suy hiện ra, thì phỉ báng quả A-la-hán còn phải thọ sinh, nên đọa vào ngục A-tỳ. Các ông hãy nghe cho kỹ, nay Như Lai vì các ông mà phân biệt chín chắn.

A-nan đứng dậy, với các hàng hữu học trong hội, vui mừng đảnh lễ, kính nghe Phật từ bi dạy bảo.

Phật bảo Tôn giả A-nan và cả đại chúng:

- Các ông nên biết! Mười hai loài chúng sinh trong thế giới hữu lậu, tâm thể giác viên nơi bản giác diệu minh, cùng mười phương chư Phật, không hai không khác. Do vọng tưởng, các ông mê chân lý thành ra lỗi lầm. Si ái phát sinh, sinh mê cùng khắp, nên có hư không, hóa mãi cái mê không thôi, nên có thế giới sinh ra, các cõi nước số như vi trần ở mười phương, trừ cõi vô lậu, đều do vọng tưởng mê lầm kiến lập. Nên biết, hư không không sinh trong tâm ông, cũng như chút mây điểm trên vùng trời, huống nữa là các thế giới ở trong hư không. Một người các ông phát minh chân lý, trở về bản tánh, thì hư không mười phương đó thấy đều tiêu mất, làm sao các cõi nước hiện có trong hư không ấy, lại không rung động. Các ông tu thiền định, trau dồi pháp Tam-ma-đề, tâm được thông suốt, ám hợp với các vị Bồ-tát và các vị Đại A-la-hán vô lậu nơi mười phương, thật sự vắng lặng, thì tất cả Ma vương, quỷ thần và loài trời, phàm phu, đều thấy cung điện mình không có gì mà bị đổ vỡ, đất liền rung động, các loài dưới nước, trên đất thấy đều kinh sợ. Phàm phu tối tăm, không rõ nên nghĩ lầm, còn đám kia đều được năm thứ thần thông, trừ lậu tận thông, đương luyện tiếu cảnh phiền não, làm sao lại

để cho ông phá hủy chỗ ở? Vậy nên các loài quỷ thần, thiên ma, vọng lượng, yêu tinh, trong lúc ông tu pháp Tam muội, đều đến quấy nhiễu. Song các ma kia, tuy có giận dữ, nhưng chúng ở trong thiền nào, các ông ở trong diệu giác, thì cũng như gió thổi ánh sáng, như dao chém nước, hẳn không đụng chạm nhau được, ông như nước sôi, đám kia như giá cứng, gần hơi ấm, thì không bao lâu sẽ tiêu tan. Chúng nó luống ỷ thần lực, nhưng chỉ làm người khách, nếu chúng có thể phá rối được, là do người chủ nắm ấm trong tâm ông, nếu người chủ mê lầm, thì khách được dịp quấy phá.

Đương lúc tu thiền, giác ngộ không lầm, thì các ma sự kia không làm gì ông được. Khi nắm ấm đã tiêu trừ, vào tánh sáng suốt, thì đám tà ma kia là kẻ tối tăm, sáng phá được tối, đến gần tự phải tiêu mất, làm sao còn dám ở lại quấy phá thiền định. Nếu không tỏ ngộ, bị nắm ấm làm cho mê lầm, thì chính A-nan lại phải làm con của ma và thành người ma. Như nàng Ma-đăng-già, sức còn hèn kém, chỉ dùng chú thu-ật, bắt ông phá luật nghi của Phật, trong tám muôn hạnh chỉ phá một giới, nhưng vì tâm ông thanh tịnh, nên vẫn chưa bị chìm đắm. Đám của ông, như nhà quan tể tướng, bỗng nhiên bị tước hết, tịch hết lưu lạc quanh lộn, không thể thương cứu.

* Chú thích:

Phàm cái gì quấy phá người tu hành, đều gọi là ma, mà có ma ở ngoài và cũng có ma ở trong tâm. Ma ở ngoài có thể là người, là quỷ thần, là vật, là thiên ma; ma ở trong là những tư tưởng sai lầm. Vì các việc ma quấy phá rất khó nhận và các hàng đệ tử cũng không biết mà hỏi, nên Phật mở lòng đại từ bi tự động chỉ dạy kỹ càng, để cho tất cả các người tu hành, có thể tránh các ma sự và chứng đạo quả. Người tu hành, trong lúc tu quán, không khởi ra phân biệt, thì luôn luôn ở trong chánh quán, nếu còn có chút phân biệt, thì lối tu đã không chân chánh. Trong lúc ấy, nếu không biết tự giác, nhận những cảnh phân biệt đó là chân thật, thì không khác gì nhận giặc làm con, cuối cùng sẽ bị chìm đắm. Nguy hại hơn nữa, là tu chưa đến đâu đã tự nhận là chứng, là ngộ, phạm tội đại vọng ngữ, về sau sẽ bị những khổ báo vô lượng.

Như đoạn trên nói, trong kinh này đã phân tích, thế giới và chúng sinh đều do vọng tưởng mà có. Vọng tưởng ngày còn được diệt trừ, tất cả các tướng hữu vi đều thành như huyễn như hóa, vốn không có gì. Một người tu hành theo chánh pháp, ra khỏi ba cõi, ảnh hưởng rất lớn đến tâm niệm tất cả chúng sinh, một

người phát tâm Bồ-đề, tu hành để chứng vào tri kiến của Phật,
hóa độ vô lượng chúng sinh, thì ảnh hưởng

lại càng to hơn nữa. Ảnh hưởng đó làm cho chúng sinh bỏ điều ác, làm điều thiện, siêng năng tu tập, cầu đạo giải thoát, nên cũng làm cho đám tà ma ngoại đạo ghen ghét, do đó, nên tất cả những kẻ còn say đắm năm dục thế gian, từ thiên ma quỷ thần cho đến phàm phu, đều tìm cách quấy phá người tu hành. Song, chúng quấy phá được hay không, là do bản thân người tu hành thiết thực đi theo con đường chánh pháp hay không. Nếu thiết thực đi theo con đường chánh pháp, thì dầu chưa hóa độ được chúng, cũng không thể để cho chúng quấy phá, ngược lại, nếu gặp những cảnh ma, không biết tự giác, nhận giả làm chân, lấy mê làm ngộ, thì toàn thể công hạnh tu trì đều mất sạch, càng ngày càng xa rời chánh pháp, kết quả chỉ làm bà con với Ma vương mà thôi.

Phân tích tâm cảnh hiện tiền của chúng ta, thì có năm nhóm là sắc, thọ, tưởng, hành, thức. Năm nhóm này đều do vọng tưởng phân biệt hóa thành thật có, hóa thành năm đám mây mù thói quen phân biệt che lấp tâm tánh của chúng ta, do đó, nên cũng có tên là năm ám.

Phật dựa vào năm ám mà phân biệt các ma sự, để cho người tu hành nhận biết ma sự nào thuộc về ám nào, chứ không nên hiểu lầm khi đã phá được ám thứ nhất rồi, thì các ma sự ám thứ hai mới phát hiện. Nói tóm lại, hễ còn có ám, thì còn có thể có ma và rất nhiều người chưa phá được Sắc ám cũng đã bị những ma sự thuộc về hành ám hay thức ám.

Đoạn 2: Khai Thị Các Ấm Ma

Chánh văn:

Chi 1: Những cảnh thuộc Sắc ám

A-nan! Nên biết, ông ngồi nơi đạo tràng tiêu diệt các niệm, niệm đó nếu hết, thì tâm ly niệm sáng tỏ tất cả, động tĩnh không rời, nhớ quên như một. Đương khi an trụ nơi chỗ đó mà vào Tam-ma-đề, thì như người tỏ mắt ở chỗ tối tăm, tánh biết được diệu tịnh, nhưng tâm chưa phát ra trí sáng suốt, thế thì gọi là phạm vi của Sắc ám.

Nếu con mắt sáng tỏ, mười phương rộng mở, không còn tối tăm nữa gọi là hết Sắc ám, người đó mới có thể vượt khỏi kiếp trước, xét lại nguyên do thì cội gốc là vọng tưởng kiên cố.

A-nan! Chính đương trong lúc xét kỹ tánh diệu minh, bốn đại không kết hợp, trong một thời gian ngắn, tâm có thể ra khỏi các ngăn ngại, ấy gọi là tánh minh trào ra tiền cảnh, đó chỉ do công dụng tạm được như thế, không phải là chứng bậc

Thánh, nếu không nhận là chứng ngộ, cũng gọi là cảnh giới tốt,
nếu nghĩ là chứng bậc Thánh liền mắc

các tà kiến.

A-nan! Lại đem cái tâm ấy xét kỹ tánh diệu minh, trong thân trở nên rỗng suốt, người đó bỗng nhiên, ở trong thân mình, nhật ra các thứ giun sán mà cái thân vẫn y nguyên, không bị tổn thương, ấy gọi là tánh minh trào vào hình thể, chỉ do tu hành tinh tiến, tạm chứng bậc Thánh, nếu không nhận là chứng ngộ, cũng gọi là cảnh giới tốt, nếu nghĩ là chứng bậc Thánh liền mắc tà kiến.

Lại dùng cái tâm ấy, xét kỹ trong ngoài, khi đó ý thức tư tưởng, ngoài bản thân ra, còn bén vào các nơi khác, đắp đổi làm khách, làm chủ, bỗng đứng ở giữa hư không, nghe tiếng thuyết pháp hoặc nghe mười phương đồng diễn bày nghĩa thâm mật, ấy gọi là tinh thần đắp đổi khi ly, khi hợp, thành tựu được thiện chủng thì tạm được như thế, không phải là chứng bậc Thánh, không nhận là chứng ngộ, thì cũng gọi là cảnh giới tốt, nếu nghĩ là chứng bậc Thánh, thì mắc các tà kiến.

Lại dùng cái tâm ấy, đứng lặng hiện ra sáng suốt, tâm quang phát minh, khắp cả mười phương thành sắc Diêm phù đàn, tất cả các loài hóa làm Như Lai, bấy giờ, bỗng thấy Phật Tỳ-lô-giá-na ngồi trên đài Thiên quang, có ngàn Đức Phật vây quanh, trăm ức cõi nước cùng với hoa sen đồng một thời hiện ra, ấy gọi là ý thức tiêm nhiễm sự linh ngộ, khi tâm quang phát minh, soi các thế giới, thì tạm được như thế, không phải là chứng bậc Thánh, không nhận là chứng ngộ, thì cũng gọi là cảnh giới tốt, nếu nghĩ là chứng bậc Thánh, thì mắc các tà kiến.

Lại dùng cái tâm ấy, xét kỹ tánh diệu minh, quán sát không ngừng, đè nén, uốn dẹp, dứt trừ thái quá, lúc ấy, bỗng nhiên mười phương hư không thành sắc bảy báu, hoặc sắc trăm báu, đồng thời cùng khắp, không ngăn ngại lẫn nhau, những sắc xanh, vàng, đỏ, trắng, mỗi mỗi thuần hiện ra, ấy gọi là công sức đè nén quá phần, tạm được như thế, không phải là chứng bậc Thánh, không nhận là chứng ngộ thì cũng gọi là cảnh giới tốt, nếu nghĩ là chứng bậc Thánh, thì mắc các tà kiến.

Lại dùng cái tâm ấy, lặng suốt xét kỹ, trong sáng không tán loạn, bỗng ở giữa đêm, thấy các thứ vật trong nhà tối, chẳng khác gì ban ngày, mà những vật ở trong nhà tối đó cũng không diệt mất, ấy gọi là tâm định lặng đứng cái thấy, nên thấy suốt chỗ tối tăm, tạm được như thế, không phải là chứng bậc Thánh, không nhận là chứng ngộ, thì cũng gọi là cảnh giới tốt, nếu nghĩ là chứng bậc Thánh, thì mắc các tà kiến.

Lại dùng cái tâm ấy, khắp vào tánh hư dung, bốn vóc bỗng

SỐ 945 - KINH THỦ LĂNG NGHIÊM,

đồng như cỏ, như cây, lửa đốt, dao cắt toàn không hay biết, khi
đó thì ngọn lửa không thể đốt cháy, dù cắt thịt cũng như chẻ cây,
ấy gọi là năm trần

đều tiêu, khi bài xích tánh bốn đại, một mặt vào chỗ thuần nhất, tạm được như thế, không phải là chứng bậc Thánh, không nhận là chứng ngộ, thì cũng gọi là cảnh giới tốt, nếu nghĩ là chứng bậc Thánh, thì mắc các tà kiến.

Lại dùng cái tâm ấy, thành tựu tánh thanh tịnh, công dụng tốt bậc, bỗng thấy mười phương núi sông, đất liền đều thành cõi Phật, đủ bảy thứ báu chói sáng cùng khắp, lại thấy chư Phật Như Lai, như số cát sông Hằng, đầy khắp cõi hư không, lâu đài hoa lệ, dưới thấy địa ngục, trên xem thiên cung, không còn ngăn ngại, ấy gọi là tư tưởng ưa chán chứa nhóm ngày một sâu, lâu lắm mới thành như thế, không phải là chứng bậc Thánh, không nhận là chứng ngộ, thì cũng gọi là cảnh giới tốt, nếu nghĩ là chứng bậc Thánh, thì mắc các tà kiến.

Lại dùng cái tâm ấy, nghiên cứu cùng tột, thấy vị thiện tri thức, rồi hình thể biến đổi, không duyên cố gì, trong giây lát có nhiều thứ thay đổi, ấy gọi là tà tâm, bị loài li mị hoặc mắc thiên ma vào trong tâm thức, không duyên cố gì lại biết thuyết pháp, thông suốt các diệu nghĩa, không phải là chứng bậc Thánh, không nhận là chứng ngộ, thì cũng gọi là cảnh giới tốt, nếu nghĩ là chứng bậc Thánh, thì mắc các tà kiến.

A-nan! Mười thứ cảnh hiện ra trong thiền định như thế, đều do Sắc ấm và tâm công dụng giao xen, nên hiện những việc đó, chúng sinh ngu mê, không biết suy xét tự lượng, gặp nhân duyên ấy, mê không tự biết, bảo là lên bậc Thánh, thành tội đại vọng ngữ, phải vào địa ngục Vô gián. Sau khi Như Lai diệt độ rồi, các ông nên nương theo lời dạy, khai thị nghĩa này trong đời mạt pháp, không để thiên ma được dịp quấy phá, giữ gìn che chở cho chúng sinh thành tựu đạo vô thượng.

Chi 2: *Những cảnh thuộc Thọ ấm.*

A-nan! Thiện nam kia tu pháp Tam-ma-đê, trong Xa-ma-tha, khi Sắc ấm hết rồi, thì thấy tâm chư Phật như cái bóng hiện ra trong gương sáng, hình như có được, nhưng chưa có thể dùng, cũng như người bị bóng mộc đê, tay chân y nguyên, thấy nghe không sai, nhưng tâm bị khách tà, không cử động được, thế gọi là phạm vi của Thọ ấm.

Nếu bóng mộc hết đê, thì cái tâm rời khỏi thân, trở lại xem được cái mặt, đi ở tự do, không còn ngăn ngại, thế gọi là hết Thọ ấm, người đó mới có thể vượt khỏi kiến trước, xét lại nguyên do, thì cội gốc là vọng tưởng hư minh.

A-nan! Thiện nam kia, đương ở trong đó, được rất sáng suốt, cái tâm phát sinh đê nén quá phạm, bỗng ở nơi đó phát ra

SỐ 945 - KINH THỦ LĂNG NGHIÊM,

lòng bi vô cùng, như thế cho đến xem thấy muối mòng như là
con đở, tâm sinh thương

xót, nước mắt tự chảy ra, ấy gọi là công dụng đè nén quá mức, ngộ thì không có lỗi, không phải là chứng bậc Thánh, giác ngộ không mê nữa thì lâu tự tiêu hết. Nếu nhận là chứng bậc Thánh, thì có giống ma sâu bi vào trong tim gan, thấy người thì đau xót, kêu khóc vô hạn, sai mất chánh thọ sẽ bị chìm đắm.

A-nan! Lại các thiện nam trong định kia, thấy Sắc ấm tiêu rồi, Thọ ấm tỏ rõ, cảnh tốt hiện ra trước, cảm kích quá phần, bỗng ở trong đó, sinh lòng dũng mãnh vô hạn, cái tâm mạnh mẽ, chỉ bằng chư Phật, bảo ba tăng-kỳ, một niệm có thể vượt khỏi. Ấy gọi là công dụng lấn lướt quá mức, ngộ thì không có lỗi không phải là chứng bậc Thánh, giác ngộ không mê nữa, thì lâu tự tiêu hết. Nếu nhận là chứng bậc Thánh, thì có giống ma ngông cuồng vào tim gan, thấy người thì khoe, ngã mạn không ai sánh được, tâm người ấy, cho đến trên không thấy Phật, dưới không thấy người, sai mất chánh thọ sẽ bị chìm đắm.

Lại các thiện nam ở trong định kia, thấy Sắc ấm tiêu rồi, Thọ ấm tỏ rõ, trước không có chỗ chứng mới, lui về thì mất chỗ cũ, trí lực suy kém, vào trong chỗ đọa, hẳn không thấy gì, trong tâm bỗng sinh lòng rất khô khát, trong tất cả thời thầm nhớ không thôi, rồi cho như thế là tướng tinh tiến. Ấy gọi là tu hành không trí tuệ, tự sinh lầm lạc, ngộ thì không có lỗi, không phải là chứng bậc Thánh. Nếu nhận là giống bậc Thánh, thì có giống ma nhổ vào trong tim gan, ngày đêm như nắm cái tâm treo vào một nơi, sai mất chánh thọ sẽ bị chìm đắm.

Lại các thiện nam ở trong định kia, thấy Sắc ấm tiêu rồi, Thọ ấm tỏ rõ, sức tuệ quá định, bị cái lỗi quá mạnh mẽ sắc bén, đem cái thẳng tánh ôm vào trong tâm, tự nghĩ mình là Phật Lô-xá-na, được một ít đã cho là đủ. Ấy gọi là chỗ dụng tâm quên mất suy xét, nên đắm vào nơi tri kiến, ngộ thì không có lỗi, không phải là chứng bậc Thánh. Nếu nhận là chứng bậc Thánh, thì có giống ma Hạ-liệt-dị-tri-túc vào trong tim gan, thấy người tự xưng đã được vô thượng Đệ nhất nghĩa đế, sai mất chánh thọ sẽ bị chìm đắm.

Lại các thiện nam ở trong định kia, thấy Sắc ấm tiêu rồi, Thọ ấm tỏ rõ, chỗ chứng mới chưa được, còn tâm cũ đã mất, soi cả hai bên, tự cho là nguy hiểm, trong tâm bỗng nhiên sinh ra lòng vô tận, như ngồi giường sắt, như uống thuốc độc, tâm không muốn sống, thường cầu người khác hại thân mạng mình để sớm được giải thoát. Ấy gọi là tu hành sai mất phương tiện, ngộ thì không có lỗi, không phải là chứng bậc Thánh. Nếu nhận là chứng bậc Thánh, thì có giống ma thường lo rầu vào tim gan,

SỐ 945 - KINH THỦ LĂNG NGHIÊM,
tay cầm dao gươm tự cắt thịt mình, thích được bỏ mạng,

---

hoặc thường lo rầu, chạy vào trong rừng núi, không thích thấy người ta, sai mất chánh thọ sẽ bị chìm đắm.

Lại các thiện nam ở trong định kia, thấy Sắc ấm tiêu rồi, Thọ ấm tỏ rõ, trong chỗ thanh tịnh, tâm được yên ổn, bỗng có cái mừng vô hạn sinh ra, trong tâm mừng rỡ, không thể tự ngăn. Ấy gọi là lòng khinh an, không có trí tuệ tự ngăn mình, ngộ thì không có lỗi, không phải là chứng bậc Thánh. Nếu nhận là chứng bậc Thánh, thì có giống ma thích vui mừng vào trong tim gan, thấy người thì cười, ở bên đường cái, tự ca tự múa, tự bảo đã được giải thoát vô ngại, sai mất chánh thọ sẽ bị chìm đắm.

Lại các thiện nam ở trong định kia, thấy Sắc ấm tiêu rồi, Thọ ấm tỏ rõ, tự bảo là đã đủ rồi, không cần cứ gì, bỗng có lòng đại ngã mạn phát ra, như thế cho đến lòng mạn, quá mạn và mạn quá mạn, hoặc lòng tăng thượng mạn, hoặc lòng ty liệt mạn, một thời đều phát ra, trong tâm còn khinh mười phương Như Lai, hướng nữa là các bậc dưới như Thanh văn, Duyên giác. Ấy gọi là thắng giải quá cao, không có trí tuệ để tự cứu, ngộ thì không có lỗi, không phải là chứng bậc Thánh. Nếu nhận là chứng bậc Thánh, thì có chứng ma đại ngã mạn vào trong tim gan, không lễ chùa tháp, phá hỏng kinh tượng, bảo đàn việt: Đó là đồ kim đồng hoặc đồ thổ mộc, kinh là lá cây, hoặc là giấy lụa, xác thịt chân thường, không tự cung kính, lại sùng bái đồ thổ mộc, thật là trái ngược. Những người quá tin, theo lời dạy phá phách, chôn bỏ trong đất, do gây nghi ngờ lầm lạc cho chúng sinh, phải đọa vào Vô gián, sai mất chánh thọ sẽ bị chìm đắm.

Lại các thiện nam ở trong định kia, thấy Sắc ấm tiêu rồi, Thọ ấm tỏ rõ, trong chỗ tinh minh, viên ngộ được tinh lý, được pháp đại tùy tiện, tâm bỗng sinh ra lòng khinh an không lường, bảo mình đã thành bậc Thánh, được tự tại. Ấy gọi là nhân trí tuệ được các sự khinh thanh, ngộ thì không có lỗi, không phải là chứng bậc Thánh. Nếu nhận là chứng bậc Thánh, thì có một phần giống ma thích khinh an vào trong tim gan, tự bảo đã đầy đủ, không có cầu tiến lên nữa, nhóm đó phần nhiều làm như Tỳ-kheo Vô văn, gây nghi ngờ lầm lạc cho chúng sinh, rồi đọa vào ngục A-tỳ, sai mất chánh thọ sẽ bị chìm đắm.

Lại các thiện nam ở trong định kia, thấy Sắc ấm tiêu rồi, Thọ ấm tỏ rõ, trong chỗ tỏ ngộ, được tánh hư minh, lúc ấy bỗng xoay lại hướng theo tánh đoạn diệt, bác không nhân quả, một mực vào rỗng không, tâm rỗng không hiện tiền, cho đến phát sinh nhận định là đoạn diệt mãi mãi, ngộ thì không có lỗi, không

SỐ 945 - KINH THỦ LĂNG NGHIÊM,
phải là chứng bậc Thánh. Nếu nhận là

---

chứng bậc Thánh, thì có giống ma rỗng không vào trong tim gan, chê bai người giữ giới là Tiểu thừa, chư Bồ-tát đã ngộ được tánh không, thì có gì là trì với phạm. Người đó thường ở nhà đàn việt thiện tín, uống rượu ăn thịt, làm nhiều điều dâm uế, nhân có sức ma, thâm phục người ta không sinh lòng nghi báng, tâm ma thâm nhập lâu ngày, hoặc ăn đại tiện, tiểu tiện, cũng như ăn thịt uống rượu, vì tất cả đều không, phá luật nghi của Phật, làm cho người khác lầm lạc mắc tội, sai mất chánh thọ sẽ bị chìm đắm.

Lại các thiện nam ở trong định kia, thấy Sắc ấm tiêu rồi, Thọ ấm tỏ rõ, nghiên ngẫm cái hư minh, ghi sâu vào tim cốt, trong tâm bỗng có lòng yêu vô hạn sinh ra, yêu quá phát điên, bèn làm việc tham dục. Ấy gọi là cảnh định an thuận vào tâm, không trí tuệ tự giữ mình, lâm vào năm dục, ngộ thì không có lỗi, không phải là chứng bậc Thánh. Nếu nhận là chứng bậc Thánh, thì có giống ma năm dục vào trong tim gan, một mặt bảo sự dâm dục là đạo Bồ-đề, dạy các bạch y bình đẳng làm việc dâm dục, những người hành dâm gọi là trì pháp tử, do sức tà ma thâm phục kẻ phạm phu trong đời mạt pháp, số đến cả trăm, như thế cho đến một trăm, hai trăm, hoặc năm, sáu trăm, nhiều đến ngàn vạn, khi ma sinh chán, rời bỏ thân thể, đã không còn uy đức, thì sa vào lưới pháp luật, do gây nghi ngờ lầm lạc cho chúng sinh, phải đọa vào ngục Vô gián, sai mất chánh thọ sẽ bị chìm đắm.

A-nan! Mười thứ cảnh hiện ra trong thiền định như thế, đều do Thọ ấm và tâm công dụng giao xen, nên hiện như vậy, chúng sinh ngu mê không biết suy xét tự lượng, gặp nhân duyên ấy, mê không tự biết, bảo là lên bậc Thánh, thành tội đại vọng ngữ, phải sa vào ngục Vô gián. Sau khi Như Lai diệt độ rồi, các ông nên đem lời nói này của Như Lai, truyền dạy trong đời mạt pháp, khiến cho chúng sinh đều tỏ ngộ nghĩa đó, không để thiên ma được dịp quấy phá, giữ gìn che chở cho chúng sinh thành tựu đạo vô thượng.

Chi 3: *Những cảnh thuộc tướng ấm.*

A-nan! Thiện nam kia, tu pháp Tam-ma-đề, khi Thọ ấm hết rồi, tuy chưa hết mê lầm, nhưng tâm đã rời khỏi hình hài như chim ra khỏi lồng, điều ấy đã thành tựu được rồi. Từ phạm thân đó, tiến lên trải qua sáu mươi Thánh vị Bồ-tát, được ý sinh thân, tùy ý đi, ở, không còn ngăn ngại. Ví như có người ngủ say nói mê, người ấy tuy không hay biết gì, nhưng lời nói đã có âm vận thứ tự, khiến người không ngủ đều hiểu biết được, ấy thì gọi là

phạm vi của Tướng ấm.

Nếu biết động niệm, tư tưởng hư vọng tiêu trừ, thì nơi tâm
giác

minh, như bỏ hết bụi nhơ, một dòng sinh tử, đầu đuôi soi khắp, gọi là hết tướng ấm, người ấy mới có thể vượt khỏi phiền não phược, xét lại nguyên do, cội gốc là vọng tưởng dung thông.

A-nan! Thiện nam kia, Thọ ấm đã hư diệu, không còn mắc các tà lự, tánh viên định phát minh, trong Tam-ma-đề, tâm lại ưa được viên minh, thúc giục tư tưởng, tham cầu những thiện xảo. Khi ấy, thiên ma chờ dịp ấy, cho tinh thần gá vào người khác, miệng nói kinh pháp, người đó thật không biết bị ma gá vào, cũng tự bảo đã được Niết-bàn vô thượng, đến chỗ thiện nam cầu thiện xảo kia, trải pháp tòa thuyết pháp. Thân hình người đó giầy lát, hoặc làm Tỳ-kheo cho người kia thấy, hoặc làm Đế thích, hoặc làm phụ nữ, hoặc làm Tỳ-kheo ni, hoặc nằm trong nhà tối, thân có hào quang chói sáng. Người tu hành ngu mê, lầm là Bồ-tát, tin lời dạy bảo, lay chuyển ái tâm, phá luật nghi của Phật, lén làm việc dâm dục. Miệng ma ưa nói những sự may rủi biến đổi, hoặc nói Như Lai ra đời ở chỗ đó, hoặc nói có kiếp hỏa, hoặc nói có đao binh, khủng bố người ta, khiến cho gia tư không cố gì mà phải hao mất. Ấy gọi là giống quỷ quái, tuổi già thành ma, quấy rối người tu hành. Khi ma quấy chán rồi, bỏ thân người, không gá nữa, thì đệ tử cùng thầy đều sa vào lưới pháp luật. Ông nên giác ngộ trước, thì không vào luân hồi, nếu mê lầm không biết, thì đọa vào ngục Vô gián.

A-nan! Lại thiện nam kia, Thọ ấm đã hư diệu, không mắc các tà lự, tánh viên định phát minh, trong Tam-ma-đề, tâm lại ưa đi chơi, cho tư tưởng bay đi, tham cầu trải qua nhiều nơi. Bấy giờ, Thiên ma chờ được dịp ấy, cho tinh thần gá vào người khác, miệng nói kinh pháp, người đó thật không biết bị ma gá vào, cũng tự bảo đã được Niết-bàn vô thượng, đến chỗ thiện nam muốn đi chơi kia, trải pháp tòa thuyết pháp. Hình người đó không thay đổi, song những người nghe pháp bỗng tự thấy mình ngồi trên tòa sen báu, thân thể hóa thành thân vàng chói sáng, cả một thính chúng, mỗi người đều như thế, được điều chưa từng có. Người tu hành ngu mê, lầm là Bồ-tát, tâm hóa dâm dật, phá luật nghi của Phật, lén làm việc tham dục. Miệng ma ưa nói các Đức Phật ứng hóa ra đời, người kia, chỗ nọ, tức là hóa thân của Đức Phật đó, người kia sẽ đến, tức là vị Bồ-tát đó, đến giáo hóa thế gian. Người tu hành thấy thế, tâm sinh hâm mộ, tà trí âm thầm nổi lên, chủng trí tiêu diệt. Ấy gọi là giống Bạt quỷ, tuổi già thành ma, quấy rối người tu hành. Khi ma quấy chán rồi, bỏ thân người, không gá nữa, thì đệ tử cùng thầy đều sa vào lưới pháp luật. Ông nên giác ngộ trước, thì không vào luân hồi, nếu

SỐ 945 - KINH THỦ LĂNG NGHIÊM,
mê lầm không biết, thì đọa vào ngục Vô gián.

Lại thiện nam kia, Thọ ẩm đã hư diệu, không mắc các tà lự, tánh viên định phát minh, trong Tam-ma-đề, tâm lại ưa thâm hợp, lặng đứng cái tư tưởng, tham cầu được khế hợp. Khi ấy, Thiên ma chờ được dịp ấy, cho tinh thần gá vào người khác, miệng nói kinh pháp, người đó thật không biết bị ma gá vào, cũng tự bảo đã được Niết-bàn vô thượng, đến chỗ thiện nam cầu khế hợp kia, trải pháp tòa thuyết pháp. Hình người đó và những người nghe pháp, bề ngoài không có thay đổi nhưng lại khiến các thánh giả, trước khi nghe pháp, tâm đã tự khai ngộ, niệm niệm đời đổi, hoặc được tức mạng thông, hoặc có tha tâm thông, hoặc thấy địa ngục, hoặc biết các việc hay, dở trong thế gian, hoặc biết miệng nói bài kệ, hoặc tự tụng kinh được, mỗi mỗi đều vui vẻ, được điều chưa từng có. Người tu hành mê lầm là Bồ-tát, tâm sinh ra dính dáng yêu đương, phá luật nghi của Phật, lén làm việc tham dục. Miệng ma thích nói Phật có lớn, nhỏ, Đức Phật đó là Đức Phật trước, Đức Phật kia là Đức Phật sau, trong đó cũng có Phật thật, Phật giả, Phật nam, Phật nữ, Bồ-tát cũng thế. Người tu hành thấy như vậy, bỏ sạch bản tâm, dễ vào các tà ngộ. Ấy gọi là giống mỵ quỷ, tuổi già thành ma, quấy rối người tu hành. Khi ma quấy chán rồi, bỏ thân người, không gá nữa, thì đệ tử cùng thầy đều sa vào lưới pháp luật. Ông nên giác ngộ trước, thì không vào luân hồi, nếu mê lầm không biết, thì đọa vào ngục Vô gián.

Lại thiện nam kia, Thọ ẩm đã hư diệu, không mắc các tà lự, tánh viên định phát minh, trong Tam-ma-đề, tâm lại ưa biết cội gốc, nơi sự vật chuyển hóa, muốn xét biết cùng tột chung thủy, thúc cái tâm sáng suốt thêm, tham cầu nhận biết chia chẻ. Khi ấy, Thiên ma chờ dịp ấy, cho tinh thần gá vào người khác, miệng nói kinh pháp, người đó thật không biết bị ma gá vào, cũng tự bảo đã được Niết-bàn vô thượng, đến chỗ thiện nam cầu biết cội gốc kia, trải pháp tòa thuyết pháp. Người đó có uy thần, làm cho những người cầu pháp đều kính phục, khiến cho chúng dưới pháp tòa, khi chưa nghe pháp, tự nhiên tâm đã phục rồi, tất cả đám ấy đều chứng Niết-bàn, Bồ-đề, Pháp thân của Phật, tức là cái xác thịt hiện tiền, cha con sinh nhau, đời này đến đời khác, tức là pháp thân thường trụ không mất, đều chỉ hiện tại, tức là cội Phật, không có cội tịnh cư và thân kim sắc nào khác. Người tu hành tin lãnh những điều đó, bỏ mất bản tâm, đem thân mạng mà quy được điều chưa từng có, người đó ngu mê, lầm là Bồ-tát, suy xét cái tâm như thế, phá luật nghi của Phật, lén làm việc tham dục. Miệng ma ưa nói mắt, tai, mũi, lưỡi

SỐ 945 - KINH THỦ LĂNG NGHIÊM,

đều là Tịnh độ, hai căn nam nữ tức là chỗ thật của Bồ-đề Niết-bàn, đám không biết kia, đều tin lời như nhớp đó. Ấy gọi là giống Cổ độ quý và

giống Áp thẳng quỷ, tuổi già thành ma, quấy rối người tu hành. Khi ma quấy chán rồi, bỏ thân người, không gá nữa, thì đệ tử cùng thầy đều sa vào lưới pháp luật. Ông nên giác ngộ trước, thì không vào luân hồi, nếu mê lầm không biết, thì đọa vào ngục Vô gián.

Lại thiện nam kia, Thọ ấm đã hư diệu, không mắc các tà lự, tánh viên định phát minh, trong Tam-ma-đề, tâm lại ưa biết các việc trước sau, xét kỹ cùng khắp, tham cầu được thâm cảm. Khi ấy, Thiên ma chờ dịp đó, cho tinh thần gá vào người khác, miệng nói kinh pháp, người đó thật không biết bị ma gá vào, cũng tự bảo đã được Niết-bàn vô thượng, đến chỗ thiện nam cầu cảm ứng kia, trải pháp tòa thuyết pháp, có thể khiến cho chúng tạm thấy cái thân như đã trăm ngàn tuổi, tâm sinh ra ái nhiễm, không thể rời bỏ, đem thân làm nô bộc, cúng dường tứ sự, không biết mệt mỏi, lại khiến cho mỗi người dưới pháp tòa, tâm biết đó là vị tiên sư, là vị thiện tri thức, riêng sinh lòng pháp ái, dính như keo sơn, được điều chưa từng có. Người tu hành ngu mê, lầm là Bồ-tát, gần gũi tâm ma, phá luật nghi Phật, lén làm việc dâm dục. Miệng ma ưa nói, ta ở kiếp trước trong đời đó, trước độ người đó, lúc đó thì thiệp, anh em của ta, nên nay lại đến độ cho nhau, ta sẽ cùng các người theo nhau về cảnh giới đó, hoặc nói có cõi trời Đại quang minh riêng biệt, Phật ở trong ấy và là chỗ nghỉ ngơi của tất cả các Đức Như Lai, đám không biết kia, đều tin những lời phỉnh gạt đó, bỏ mất bản tâm. Ấy gọi là giống Lệ quỷ, tuổi già thành ma, quấy rối người tu hành. Khi ma quấy chán rồi, bỏ thân người, không gá nữa, thì đệ tử cùng thầy đều sa vào lưới pháp luật. Ông nên giác ngộ trước, thì không vào luân hồi, nếu mê lầm không biết, thì đọa vào ngục Vô gián.

Lại thiện nam kia, Thọ ấm đã hư diệu, không mắc các tà sự, tánh viên định phát minh, trong Tam-ma-đề, tâm lại ưa đi sâu vào, khắc khổ siêng năng, thích ở chỗ thanh vắng, tham cầu sự yên lặng. Khi ấy, Thiên ma chờ dịp đó, cho tinh thần gá vào người khác, miệng nói kinh pháp, người đó thật không biết bị ma gá vào, cũng tự bảo đã được Niết-bàn vô thượng, đến chỗ thiện nam cầu thanh vắng kia, trải pháp tòa thuyết pháp, khiến cho thính chúng, mỗi người đều biết nghiệp cũ của mình, hoặc ở nơi đó, bảo một người: “Người nay chưa chết đã làm súc sinh”, rồi bảo một người đập cái đuôi đằng sau, liền khiến cho người đó đứng dậy không được, cả trong một chúng đều hết lòng kính phục, có người khởi tâm lên, thì nó đã biết ý, ngoài luật nghi của Phật ra, nó lại càng thêm khắc khổ, chê bai Tỳ-kheo, mắng

SỐ 945 - KINH THỦ LĂNG NGHIÊM,

nhĩc đđ chúng, phđi lđ viđc ngđđi ta, khđng cđ sđ cơ hiđm.
Miđng ma ưa nđi nhđng hđa phđc

chưa đến và khi đã đến rồi, thì mảy may không sai. Ấy gọi là giống Đại lực quý, tuổi già thành ma, quấy rối người tu hành. Khi ma quấy chán rồi, bỏ thân người, không gá nữa, thì đệ tử cùng thầy đều sa vào lưới pháp luật. Ông nên giác ngộ trước, thì không vào luân hồi, nếu mê lầm không biết, thì đọa vào ngục Vô gián.

Lại thiện nam kia, Thọ ấm đã hư diệu, không mắc các tà sự, tánh viên định phát minh, trong Tam-ma-đề, tâm lại ưa hiểu biết, siêng năng xét tìm, tham cầu biết túc mạng. Khi ấy, Thiên ma chờ dịp đó, cho tinh thần gá vào người khác, miệng nói kinh pháp, người đó thật không biết bị ma gá vào, cũng tự bảo đã được Niết-bàn vô thượng, đến chỗ thiện nam cầu hiểu biết kia, trải pháp tòa thuyết pháp. Người tu hành bỗng nhiên, nơi chỗ thuyết pháp, được hạt châu báu lớn, hoặc khi ma hóa làm súc sinh, miệng ngậm hạt châu với những vật kỳ lạ như đồ trân bảo, giản sách, phù độc, đến trao trước cho người tu hành, rồi sau cạ gá vào thân thể, hoặc khi ma bảo người nghe pháp, có hạt châu minh nguyệt chôn ở dưới đất, đương soi sáng chỗ đó, làm cho các thính giả được điều chưa từng có. Ma thường ăn cây thuốc, chứ không ăn cơm, hoặc khi mỗi ngày chỉ ăn một bữa hạt vừng hoặc hạt mạch, do sức ma chấp trì, thân hình vẫn béo tốt. Ma lại chê Tỳ-kheo, mắng nhiếc đồ chúng, không tránh sự cơ hiểm, trong miệng ưa nói, kho báu phương khác và chỗ ẩn cư của Thánh Hiền mười phương, những người đi theo sau, thường thấy có những người kỳ lạ. Ấy gọi là giống quỷ thần núi rừng, thổ địa, thành hoàng, sông núi, tuổi già thành ma, hoặc kêu gọi làm điều dâm dục, phá giới luật Phật, cùng với kẻ thừa sự, lén làm việc năm dục, hoặc khi lại tinh tiến, ăn toàn cỏ cây, việc làm không nhất định, cốt quấy rối người tu hành. Khi ma quấy chán rồi, bỏ thân người, không gá nữa, thì đệ tử cùng thầy đều sa vào lưới pháp luật. Ông nên giác ngộ trước, thì không vào luân hồi, nếu mê lầm không biết, thì đọa vào ngục Vô gián.

Lại thiện nam kia, Thọ ấm đã hư diệu, không mắc các tà sự, tánh viên định phát minh, trong Tam-ma-đề, tâm lại ưa các thứ biến hóa thần thông, nghiên cứu nguồn gốc biến hóa, tham cầu có thần lực. Khi ấy, Thiên ma chờ dịp đó, cho tinh thần gá vào người khác, miệng nói kinh pháp, người đó thật không biết bị ma gá vào, cũng tự bảo đã được Niết-bàn vô thượng, đến chỗ thiện nam cầu thần thông kia, trải pháp tòa thuyết pháp. Người đó, hoặc tay cầm ngọn lửa, nắm chia ngọn lửa trên đầu bốn chúng nghe pháp, ngọn lửa trên đánh những người nghe pháp đều dài

SỐ 945 - KINH THỦ LĂNG NGHIÊM,

vài thước, mà cũng không đốt cháy, cũng không có nóng. Người
đó, hoặc đi trên nước như đi trên đất bằng hoặc ở giữa hư không,
ngồi

yên không lay động, hoặc vào trong bình, hoặc ở trong đũa, hoặc vượt qua cửa sổ, hoặc thấu qua tường, không chút ngăn ngại, chỉ đối với đao binh, thì không được tự tại. Người đó tự bảo là Phật, thân mặc bạch y, chịu Tỳ-kheo lễ bái, chê bai Thiên luật, mắng nhiếc đồ chúng, phớt lờ việc người, không tránh sự cơ hiểm, trong miệng thường nói thần thông tự tại, hoặc lại cho người thấy cõi Phật một bên, đó là do sức quỷ mê hoặc, không có gì chân thật. Người đó khen ngợi việc hành dâm, không từ bỏ những việc làm thô tục, bảo những sự ô mị ấp lấn nhau là truyền pháp. Ấy gọi là những giống sơn tinh, hải tinh, phong tinh, hà tinh, thổ tinh, và những loài tinh my của tất cả cỏ cây đã sống nhiều kiếp, có sức lớn trong trời đất, hoặc là long my, hoặc là tiên chết rồi, sống lại làm my, hoặc quả báo đạo tiên đã hết, kể năm thì phải chết, nhưng hình hài không hư nát, nên loài quái khác gá vào, đám ấy tuổi già thành ma, quấy rối người tu hành. Khi ma quấy chán rồi, bỏ thân người, không gá nữa, thì đệ tử cùng thầy đều sa vào lưới pháp luật. Ông nên giác ngộ trước, thì không vào luân hồi, nếu mê lầm không biết, thì đọa vào ngục Vô gián.

Lại thiện nam kia, Thọ ẩm đã hư diệu, không mắc các tà sự, tánh viên định phát minh, trong Tam-ma-đề, tâm lại ưa vào chỗ diệt hết, nghiên cứu tánh biến hóa, tham cầu cái rộng không sâu nhiệm. Khi ấy, Thiên ma chờ dịp đó, cho tinh thần gá vào người khác, miệng nói kinh pháp, người đó thật không biết bị ma gá vào, cũng tự bảo đã được Niết-bàn vô thượng, đến chỗ thiện nam cầu rộng không sâu nhiệm kia, trải pháp tòa thuyết pháp. Ở trong đại chúng, hình của người đó bỗng hóa thành không, cả chúng không thấy gì, rồi lại từ hư không bỗng chốc hiện ra, khi còn, khi mất, được tự tại, hoặc hiện cái thân rộng suốt như ngọc lưu ly, hoặc duỗi tay chân xuống, phát ra mùi thơm chiên đàn, hoặc đại tiểu tiện như đường phèn cứng chắc. Người đó chê bai, phá hoại giới luật, khinh rẻ những người xuất gia, trong miệng thường nói không nhân quả, chết rồi là diệt hẳn, không còn thân sau, lại các phàm, Thánh, tuy được pháp không tịch, vẫn lén làm việc tham dục và người thọ lãnh cái dâm dục đó, cũng được tâm rộng không, bác không nhân quả. Ấy gọi là những giống tinh khí nơi nhật, nguyệt, bạc thực, kim, ngọc, chi thảo, lân, phụng, quy, hạc, trải qua ngàn vạn năm không chết, làm tinh linh sinh ra trong các quốc độ, tuổi già thành ma, quấy rối người tu hành. Khi ma quấy chán rồi, bỏ thân người, không gá nữa, thì đệ tử cùng thầy đều sa vào lưới pháp luật. Ông nên giác ngộ trước, thì không vào luân hồi, nếu mê lầm không biết, thì đọa vào ngục

SỐ 945 - KINH THỦ LĂNG NGHIÊM,

Vô gián

Lại thiện nam kia, Thọ ấm đã hư diệu, không mắc các tà sự, tánh viên định phát minh, trong Tam-ma-đề, tâm lại ưa sống lâu, gian khổ quan sát tinh vi, tham cầu được nhiều tuổi, bỏ cái sống phần đoạn, lại trông mong cái tướng vi tế của biến dịch sinh tử được thường trụ. Khi ấy, Thiên ma chờ dịp đó, cho tinh thần gá vào người khác, miệng nói kinh pháp, người đó thật không biết bị ma gá vào, cũng tự bảo đã được Niết-bàn vô thượng, đến chỗ thiện nam cầu sống lâu kia, trải pháp tòa thuyết pháp. Người đó ưa nói, đi về phương khác, không hề chậm trễ, hoặc trải qua muôn dặm, giày lát đã trở lại và đều lấy được những vật nơi đó, hoặc ở một chỗ, hay trong một nhà, chỉ trong vài bước, bảo người ta đi từ vách Đông qua đến vách Tây, nhưng người ta đi mau cả năm không đến, nhân đó người tu hành tin tưởng, nghi là Phật hiện tiền. Miệng ma thường nói, mười phương chúng sinh đều là con ta, ta sinh ra chư Phật, ta sinh ra thế giới, ta là Phật đầu tiên, tự nhiên ra đời, không tu nhân hành mà đắc đạo. Ấy gọi là ma Trụ thế tự tại thiên, nó khiến đám quyến thuộc chẳng phát tâm như đám Giá-văn-trà hay Tỳ-xá đồng tử cõi Tứ Thiên vương, thích cái hư minh, đến ăn tinh khí người tu hành. Hoặc không nhân ông thầy, chính người tu hành tự mình xem thấy, đám đó tự xưng là thần Chấp kim cương đến cho trường thọ, đám đó hiện thân gái đẹp, thịnh hành việc dâm dục, làm cho chưa đầy một năm, gan não người tu hành đã khô kiệt, miệng nói lảm bảm một mình, nghe như yêu quỷ. Người ngoài chưa rõ nguyên do, nên phần nhiều người bị như thế, phải sa vào lưới pháp luật và chưa kịp hành hình đã chết khô trước. Thế là đám ma quấy phá người tu hành kia, đến phải ốm chết. Ông nên giác ngộ trước, thì không vào luân hồi, nếu mê lầm không biết, thì đọa vào ngục Vô gián.

A-nan! Nên biết mười thứ ma ấy, trong đời mạt pháp, hoặc xuất gia tu hành ở trong đạo Phật, hoặc gá thân người, hoặc tự hiện hình, đều tự bảo đã thành Chánh biến tri giác, khen ngợi dâm dục, phá luật nghi của Phật, ma thầy trước cùng đệ tử ma, dâm dục truyền nhau, tà ma như thế, mê hoặc tim gan, ít thì chín đời, nhiều đến trăm đời, khiến cho người tu hành chân chánh, đều làm quyến thuộc của ma. Sau khi mạng chung, chắc phải làm dân ma, bỏ mất chánh biến tri, đọa vào ngục Vô gián. Nay ông chưa nên vào Niết-bàn trước, dầu được quả vô học, cũng phát nguyện vào trong đời mạt pháp kia, phát tâm đại từ bi, cứu độ cho chúng sinh có lòng thâm tín chân chánh, khiến cho khỏi mắc tà ma, được Chánh tri kiến, nay Ta đã độ ông ra khỏi sống

SỐ 945 - KINH THỦ LĂNG NGHIÊM,
chết, ông vâng lời Phật dạy, thì gọi là báo ơn Phật.

A-nan! Mười thứ cảnh hiện ra trong thiền định như thế, đều do tưởng ấm và tâm công dụng giao xen, nên hiện ra những cảnh ấy, chúng sinh ngu mê, không biết suy xét tự lượng, gặp nhân duyên đó, mê không tự biết, tự bảo là lên bậc Thánh, thành tội đại vọng ngữ, phải đọa vào ngục Vô gián. Đám ông cần phải, sau khi Như Lai diệt độ rồi, đem những lời dạy này của Như Lai truyền bày cho đời mạt pháp, khiến cho khắp các chúng sinh tỏ ngộ nghĩa đó, không để Thiên ma được dịp quấy rối, giữ gìn che chở cho chúng sinh thành tựu đạo vô thượng.

* Chú thích:

Chi 1: *Những cảnh thuộc Sắc ấm.*

Khi người tu hành dùng pháp quán như huyễn vào Tam-ma-đề, rời bỏ các sự phân biệt và lần đi đến vô phân biệt, tuy chưa phá được Sắc ấm, tức là trừ được cái thói quen phân biệt thật có sắc, có không, nhưng cảnh quán đã hiện tiền, làm cho nhận được những sai lầm từ trước, vì thế nên Phật ví dụ người tu hành đó như người có con mắt sáng. Lại do chưa phát minh trí tuệ, phá được tập quán phân biệt thật có sắc, có không, tức là Sắc ấm, nên ví dụ với người có con mắt sáng ở trong chỗ tối tăm, nghĩa là chưa nhận được chân lý, lúc đó, người tu hành còn ở trong phạm vi của Sắc ấm.

Đến khi phát sinh ra trí tuệ sáng suốt, diệt trừ vọng tưởng phân biệt thật có sắc, có không, nhận được cái thân bốn đại là hư huyễn, như hóa, không có tự tánh, thì tiêu diệt được Sắc ấm và được khỏi kiếp trước. Giác ngộ được như thế rồi, người tu hành mới nhận thức được chấp thật có sắc, có không, chỉ do vọng tưởng kiên cố của mình, tức là cái vọng tưởng cố chấp thật có sự ngăn ngại, ngoài tâm phân biệt.

Chính trong lúc cảnh quán như huyễn hiện tiền, nhưng Sắc ấm đương còn, nếu người tu hành không đủ phương tiện, mà khởi tâm trông mong mau được chứng ngộ, thì nhiều cảnh thuộc Sắc ấm có thể hiện ra theo những tâm niệm phân biệt đã khởi lên. Nếu người tu hành biết tự giác, không lạm nhận là chứng, là ngộ, thì không có việc gì, ngược lại, nếu lạm nhận là chứng ngộ, thì sẽ mắc các tà kiến.

Phật đã chỉ ra mười cảnh ma của Sắc ấm để người tu hành biết mà tự giác, nhưng người tu hành nên suy xét rộng hơn nữa biết rõ ràng phạm có phân biệt, đều là hư vọng, thì mới có thể khỏi lầm, trước những cảnh hiện ra trong lúc tu tập.

Ví như người tu hành trong lúc tu quán, mong chứng được vô ngại, thì thân thể của người đó, theo cái niệm ấy, có thể trong

SỐ 945 - KINH THỦ LĂNG NGHIÊM,
giấy lát, ra khỏi các chương ngại.

Nếu người tu hành trông mong được thông suốt, thì có thể lượm các thứ giun sán trong thân thể ra ngoài mà thân thể không bị thương tổn.

Nếu người tu hành mong cầu được nghe những nghĩa thâm mật trong pháp Phật, thì có thể bỗng nhiên ở giữa hư không, nghe tiếng thuyết pháp.

Nếu người tu hành mong thấy được cảnh giới thanh tịnh của chư Phật, thì có thể thấy Phật hiện ra trước mắt, cho đến thấy nhiều cõi nước hợp lại làm một và mười phương Như Lai ngồi trên hoa sen báu.

Nếu người tu hành, trong Tam-ma-đề, muốn tiêu diệt gấp các sắc tướng, thì những tập khí phân biệt sắc, không, bỗng nhiên nổi lên, hiện ra ở giữa hư không những sắc thất bảo, bách bảo, hoặc những sắc xanh, vàng, đỏ, trắng, vân vân...

Nếu người tu hành khởi tâm mong được sáng suốt, thì ở giữa đêm, bỗng nhiên thấy các vật như ban ngày.

Nếu lại khởi tâm muốn mau chóng thoát ly thân bốn đại, thì thân bốn đại theo cái niệm ấy, hóa thành như cây, như cỏ, đốt không biết nóng, cắt không biết đau.

Nếu khởi tâm mong cho cõi nước được thanh tịnh, trí tuệ được viên thông, thì đáp lại với niệm đó, có thể hiện ra chư Phật đầy cõi hư không, hiện ra cõi Phật sáng suốt cùng khắp, hoặc có thể dưới, thấy địa ngục, trên thấy cung trời, không gì ngăn ngại.

Nếu khởi tâm xét tìm sâu xa, thì bỗng nhiên thấy những làng xóm, chợ búa, những bà con quyến thuộc ở xa, hoặc nghe những lời nói.

Nếu khởi tâm mau được chứng ngộ, thì có thể thấy chư Phật, Bồ- tát hiện thân ra dạy bảo, cho đến thấy thân thể của mình thay đổi nhiều cách, hoặc tự mình thông suốt nghĩa lý và biết thuyết pháp.

Nói tóm lại, tất cả các cảnh định đều theo tâm mà biến hiện. Tâm ở trong định, chuyên chú về cảnh như huyễn, thì một niệm khởi lên, có thể hiện ra cảnh giới. Nếu biết tất cả các cảnh đều do tâm phân biệt biến hiện ra và tất cả các sắc tướng đều là tâm tướng, không lạm nhận là chứng ngộ, thì quyết không mắc các tà kiến được. Ngược lại, nếu không biết tự xét, thấy các cảnh ấy, lại lạm nhận là chứng ngộ, thì sẽ phạm tội đại vọng ngữ và bị đọa vào ngục Vô gián.

Lại có người, trước cảnh vô phân biệt, ưa thích quá độ, bỗng có lòng yêu vô hạn sinh ra, lạc vào đường năm dục. Nếu người đó, không biết tự giác, lạm nhận là chứng ngộ, thì có giống

SỐ 945 - KINH THỦ LĂNG NGHIÊM,

ma năm dục nhập tâm, một mặt bảo làm việc dâm dục là tu đạo
Bồ-đề, lời kéo tín đồ theo làm

việc dâm dục, gây nhiều tội ác, làm cho phải đọa vào ngục Vô gián.

Nói tóm lại, người tu hành không giữ vững chánh niệm, được một ít đã cho là đủ, đối cảnh mà sinh tâm, thì dễ bị những vọng tình choán cả tâm trí, đến nỗi phạm tội đại vọng ngữ phải đọa vào ngục Vô gián. Vì thế mà người tu hành luôn luôn phải biết tự giác an trụ nơi nhất tâm, không nghĩ ngợi điều gì, không trông mong điều gì, lần lượt trừ bỏ những phân biệt giả dối, thì mới giữ vững chánh thọ, lần lần đi vào chỗ vô sở đắc. Ngược lại, nếu sinh tâm mong được chứng ngộ hoặc lạm nhận là chứng ngộ, thì những ma sự hiện ra, không phải chỉ có mười điều ấy mà thôi.

Chi 2: *Những cảnh thuộc Thọ ấm*

Người tu hành, khi trừ được tập khí phân biệt sắc và không, thì đã phá được Sắc ấm và tâm đã duyên với cảnh vô phân biệt. Cảnh vô phân biệt trong lúc tu quán, tuy chưa phải là Chân như, nhưng cũng là một hình ảnh của Chân như, do đó, nên trong kinh dạy người tu hành thấy tâm của chư Phật như cái bóng trong gương. Song, do Thọ ấm chưa hết, còn chấp những thấy, nghe, hay, biết, làm cái ngã thể lãnh thọ các trần cảnh, nên tuy cảnh vô phân biệt hiện tiền, nhưng tâm còn cuộc vào trong sắc thân, chưa được tự tại. Phật ví dụ như người bị mộc đè, tuy tâm có hay biết, nhưng thân không cử động được. Đến khi những tập khí vọng tưởng, nhận những thấy, nghe, hay, biết, nơi sắc thân là tâm của mình, đã được diệt trừ, thì tâm rời khỏi thân, có thể xoay lại thấy cái mặt của mình và đi ở tự do, không bị ngăn ngại. Như thế, là phá được Thọ ấm và vượt khỏi kiến trước. Xét lại mới biết cội gốc của Thọ ấm là cái vọng tưởng hư minh, nhận các cảm giác hư vọng nơi thân thể là tâm của mình, do đó, mới theo căn thân lãnh thọ các trần cảnh.

Chính trong lúc còn cái ngã thể lãnh thọ trần cảnh ấy, nếu người tu hành không biết phương tiện, đối với cảnh mà sinh tình, thì những tình cảm ấy, có thể choán hết tâm thức, thành các giống ma quấy phá, làm cho sai mất chánh thọ và sẽ bị chìm đắm.

Như trong lúc cảnh vô phân biệt hiện tiền, theo những điều đã học tập từ trước, nhận thấy cùng với tất cả chúng sinh đồng một thể tánh, rồi phát ra lòng thương xót vô hạn, có khi thấy giống muỗi mòng cũng thương xót, đến chảy nước mắt. Thương xót chúng sinh là một điều rất tốt, ứng hợp với lòng đại từ bi của chư Phật, nhưng nếu không đủ trí tuệ, đem tâm nhân ngã mà

SỐ 945 - KINH THỦ LĂNG NGHIÊM,

thương xót, thì mắc vào ái kiến đại bi, có hại cho đường tu hành, và ái kiến đại bi sẽ làm cho tâm trí dao động, không đủ sáng suốt nhận được tánh không tịch của sự sự vật vật. Nếu trong lúc

phát ra ái kiến đại bi mà biết tự giác, thì lần lần cũng tiêu hết được, nhưng nếu lạm dụng là chứng ngộ, thì lòng thương xót đó sẽ nhập tâm, biến thành tà ma, quấy phá người tu hành, làm cho sai mất chánh thọ, vì chánh thọ chỉ duyên với những tướng như huyền, duy tâm biến hiện.

Người tu hành cần nên biết: Phàm có năng, có sở, đều là hư vọng và nếu còn có sở đắc, là không phải chứng ngộ. Không giữ vững chánh niệm ấy, khởi tâm muốn được chứng ngộ mau chóng, thì những cảnh ma hiện ra, không phải là ít.

Vì thế, nếu người tu hành, trước cảnh vô phân biệt, cảm kích quá phần, sinh lòng dưng mãnh vô hạn, nghĩ thầm đã bằng với chư Phật mà không biết tự xét, thì giống ma điên rồ sẽ nhập tâm, sinh lòng ngã mạn rất lớn, làm cho sai mất chánh thọ, sẽ bị chìm đắm.

Nếu trước cảnh vô phân biệt, không biết phương tiện tiến lên, tâm hóa ra khô khan, nắm giữ cái tâm ở một nơi, rồi cho như thế là tu hành tinh tiến, mà không biết tự giác, thì sẽ có giống ma nhập tâm, làm cho sai mất chánh thọ.

Có người, trước cảnh vô phân biệt, lại tự nghĩ đã chứng được pháp thân, vì không biết tự xét, được một ít đã cho là đủ.

Có người, trước cảnh vô phân biệt, nghĩ thầm đã chứng ngộ rồi, nên sinh lòng lo sợ, do lo sợ không giữ mãi được cảnh vô phân biệt ấy, nên thường muốn hại mình, để sớm được giải thoát.

Có người, trước cảnh vô phân biệt, lại sinh lòng vui mừng vô hạn, đến nỗi không thể tự cấm. Nếu người đó không biết tự giác, thì cái vui mừng ấy choán cả tâm thức, cười cười nói nói, tự ca tự múa, còn cho như thế là vô ngại, như thế là giải thoát.

Có người, trước cảnh vô phân biệt, tự bảo đã đủ rồi và phát sinh lòng ngã mạn, cho đến nhiều thứ mạn khác. Nếu người đó, không biết tự giác, lầm nhận là chứng ngộ, thì bị giống ma đại ngã mạn nhập tâm, khinh rẽ Tam Bảo, phá hại kinh tượng, sai mất chánh thọ, sẽ bị chìm đắm.

Có người, trước cảnh vô phân biệt, ngộ được chân lý, trong tâm bỗng nhiên sinh ra sự khinh an vô lượng. Nếu người đó không biết tự xét, lạm nhận là chứng ngộ, thì sẽ mắc tội đại vọng ngữ và bị đọa vào ngục A-tỳ.

Có người, trong cảnh vô phân biệt, bỗng nhiên hưởng về thuyết đoạn diệt, bác không có nhân quả, đi đến nghĩ là đã ngộ được tánh không, thì không có gì gọi là trì giới, phạm giới. Nếu người đó, không biết tự giác, lạm nhận là chứng ngộ, thì bị

SỐ 945 - KINH THỦ LĂNG NGHIÊM,
giống ma rỗng không nhập

---

tâm, phá hoại giới luật và sẽ bị chìm đắm.

Lại có người, trước cảnh vô phân biệt, ưa thích quá độ, bỗng có lòng yêu vô hạn sinh ra, lạc vào đường năm dục. Nếu người đó, không biết tự giác, lạm dụng là chứng ngộ, thì giống như ma năm dục nhập tâm, một mặt bảo làm việc dâm dục là tu đạo Bồ-đề. lôi kéo tín đồ theo làm việc dâm dục, gây nhiều tội ác, làm cho phải đọa vào ngục Vô gián.

Nói tóm lại, người tu hành không giữ vững chánh niệm, được một ít đã cho là đủ, đối cảnh mà sinh tâm, thì dễ bị những vọng tình choán cả tâm trí, đến nỗi phạm tội đại vọng ngữ và phải đọa vào ngục Vô gián. Vì thế, người tu hành luôn luôn phải biết tự giác, an trụ nơi nhất tâm, không nghĩ ngợi điều gì, không trông mong điều gì, lần lượt trừ bỏ người phân biệt giả dối, thì mới giữ vững chánh thọ, lần lần đi vào chỗ vô sở đắc. Ngược lại, nếu sinh tâm mong được chứng ngộ hoặc lạm nhận là chứng ngộ, thì những ma sự hiện ra, không phải chỉ có mười điều ấy mà thôi.

Chi 3: *Những cảnh thuộc Tướng ấm*

Người tu hành đã phá Thọ ấm rồi, thì tâm đã rời khỏi hình hài như chim ra khỏi lồng, tuy chưa chứng quả vô lậu, nhưng thân thể không ngăn ngại nữa. Từ đó, đối với những người biết rõ phương tiện, thuận theo bản tánh mà tu hành, thì có thể an trụ nơi trung đạo, lần lượt tiến theo con đường Bồ-đề và thành chánh quả. Trong kinh, ví dụ người đó, như người ngủ say nói mê, tuy chính mình không hay biết gì, nhưng tiếng nói đã thành câu, làm cho những người không ngủ đều có thể hiểu được.

Theo ví dụ này, thì người tu hành trong lúc đó, tuy còn bị tập khí vọng tưởng, phân biệt các tướng danh ngôn, làm cho chưa thấy chân lý, nhưng do tâm đã thoát khỏi cái lụy của hình hài, nên có phần cảm thông được với đạo giải thoát của chư Phật. Nếu trừ được Tướng ấm, thì tâm được thanh tịnh, sáng suốt như gương sáng đã sạch bụi nhơ, do đó, thấy được hiện tượng sự vật niệm niệm sinh diệt, chuyển biến không ngừng, và mới vượt khỏi phiền não trước, đồng thời nhận rõ cội gốc của tướng ấm là dung thông vọng tưởng. Vọng tưởng dung thông này kết hợp với các cảm giác thành một tướng chung và dùng danh ngôn để chỉ các tướng ấy. Danh ngôn này thông dụng cho các tướng tương tự, và có tác dụng sai khiến thân tâm, gây ra nhiều phiền não. Như thế, dung thông vọng tưởng từ sự vật mà biến thành danh ngôn, rồi từ danh ngôn mà tưởng tượng ra sự vật, do đó, tất cả các điều hay biết, do nhớ nghĩ học

tập phát sinh, đều là sản vật của dung thông vọng tưởng.

Chính trong lúc đã phá được Thọ ấm, nhưng chưa giác ngộ về dung thông vọng tưởng, người tu hành, nếu không biết phương tiện, trông mong mau được chứng ngộ, thì sẽ bị những tướng danh ngôn làm cho lầm lạc. Do những người đã phá được Thọ ấm, tâm đã thanh tịnh, nên tự mình không hiện ra cảnh ma và những Ma sự trong Tưởng ấm, phần lớn do Thiên ma gây nên. Đám Thiên ma này biết người tu hành khởi lên niệm gì, thì đem tinh thần gá vào người khác, đến chỗ người tu hành thuyết pháp, làm cho thỏa được lòng mong ước, rồi dần dần dẫn đến phá luật nghi của Phật và lén là việc tham dục, bỏ mất công hạnh từ trước và phải sa đọa. Xét cho cùng, ma được dịp quấy phá, là do người tu hành không biết thuận theo bản tánh, được một tí đã cho là đủ, mong muốn chóng được chứng ngộ, sinh tâm thủ xả, làm cho sai mất chánh kiến.

Như người tu hành tham cầu có những phương tiện thiện xảo để làm việc lợi tha, thì ma hiện ra nhiều thần thông, thân hình biến đổi, hoặc có hào quang, nói trước những điều tai biến, làm cho người tu hành mê muội, lầm là Bồ-tát, đi đến theo đòi phá luật nghi của Phật, làm việc tham dục.

Có người tu hành, tâm đã rời khỏi hình hài, lại thích đi chơi, biết được nhiều cõi, thì Thiên ma đến chỗ người ấy thuyết pháp, làm cho tất cả các người nghe pháp đều tự thấy thân mình hóa ra thân vàng, ngồi hoa sen báu. Ma này lại hay nói người nào, nơi nào đó, là hóa thân của Phật, của Bồ-tát, làm cho người tu hành lầm là Bồ-tát, đến nỗi theo lời ma dạy, làm việc tham dục.

Lại có người tham cầu khế hợp với chân lý, thì Thiên ma hiện ra nhiều thần thông, khiến cho thính chúng, người thì được tha tâm thông, người thì được túc mạng thông, làm cho người tu hành lầm là Bồ-tát, theo lời ma dạy, lén làm việc tham dục.

Hoặc có người khi tâm đã rời bỏ hình hài lại tham cầu xét cùng tội gốc của sự sự vật vật. Thiên ma chờ được dịp ấy, cũng đến thuyết pháp, hiện ra thần thông, làm cho mọi người đều kính phục. Ma này thường bảo thế giới hiện tại là cõi Phật, pháp thân là ở nơi xác thịt, cha con sinh nhau là bản tánh thường trụ. Người tu hành còn mắc mứu với danh ngôn, nghe như thế lầm là chánh đạo, rồi theo lời ma, lén làm việc tham dục.

Hoặc có người tham cầu cảm ứng, biết trước các việc thì Thiên ma đến thuyết pháp, làm cho thính chúng thấy thân mình như đã được

trăm ngàn tuổi, sinh lòng yêu mến, không thể rời bỏ. Ma này thường nói với những người này, đời trước là vợ con, anh em, trước đã cho, nay đến hóa độ đưa về cõi Phật, hoặc nói có cõi trời Đại quang minh là chỗ ở của chư Phật Như Lai. Người tu hành mê muội lầm đó là Bồ-tát, tin lời phỉnh gạt, bỏ mất công hạnh tu hành và sẽ chìm đắm.

Hoặc có người tham cầu lặng kín để được nhiều thần thông, thì Thiên ma hiện ra rất nhiều thần thông làm cho người ấy lầm là Bồ-tát, theo lời ma dạy, bỏ mất công hạnh tu hành và sẽ bị chìm đắm.

Hoặc có người tham cầu được tức mạng thông, biết các điều quá khứ, thì Thiên ma đến thuyết pháp, làm cho thấy được nhiều vật kỳ lạ, hoặc nhận được những đồ quý báu. Ma thường chỉ cho những chỗ Thánh Hiền ẩn núp và những người đi theo thường thấy nơi đó nhiều người kỳ lạ. Người tu hành mê muội, lầm là Bồ-tát, nghe theo lời ma, bỏ mất bản tâm và sẽ bị chìm đắm.

Hoặc có người tham cầu nhiều thần lực, thì Thiên ma hiện ra rất nhiều thần thông, hoặc ngồi ở giữa hư không, hoặc đi trên nước, làm cho người tu hành lầm là Bồ-tát, theo lời ma dạy, phá luật nghi của Phật và sẽ bị chìm đắm.

Hoặc có người rời khỏi cái có, lại mắc vào cái không, tham cầu được cái không sâu xa, thì Thiên ma đến nơi thuyết pháp, từ có biến không, từ không biến có, đi đến chê bai giới luật, bác bỏ nhân quả. Người tu hành lầm là Bồ-tát, theo lời ma dạy, phá luật nghi của Phật và sẽ bị chìm đắm.

Hoặc có người cầu được trường sinh, Thiên ma đến nơi thuyết pháp, hiện ra nhiều thần thông và tự xưng là Đức Phật nguyên thủy, không cần tu hành mà đắc đạo, hoặc nói chính nó đã sinh ra chư Phật và các chúng sinh, làm cho người tu hành bỏ mất bản tâm của mình. Có khi thiên ma hiện ra người mỹ nữ, tự xưng là thần Chấp kim cương đến cho pháp trường sinh, rồi lần hồi thân cận với người tu hành, càng làm việc dâm dục, đến nỗi người tu hành phải chết khô, chết héo.

Nói tóm lại, các ma trong Tưởng ấm, toàn là những giống quỷ thần sống lâu thành ma, thừa dịp người tu hành còn mắc vào danh ngôn, có sự tham cầu, mà thuyết pháp theo chỗ sở thích, đi đến làm cho bỏ mất bản tâm, phá luật nghi của Phật và phải chịu sa đọa. Vì thế, người tu hành cần phải an trụ nơi nhất tâm, không chấp tự tướng, tất cả đều bình đẳng và cũng không có cái kiến chấp bình đẳng, đi theo trung đạo mà lần lượt trừ các vọng

SỐ 945 - KINH THỦ LĂNG NGHIÊM,

tưởng, hết vọng tức là chân, không mong cầu cái gì, nhưng đến
khi bản tánh hiện tiền, diệu dụng vô lượng vô biên

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

nhất định sẽ đầy đủ. Ngược lại, nếu còn tâm thủ xả, những tập quán danh ngôn sẽ hiện ra rất nhiều ma cảnh, làm cho sai mất chánh kiến và sẽ bị chìm đắm.

